

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

S P R E N D I M A S

2026 m. balandžio 3 d. Nr. 21RE-330

(AG-111/05-2026)

Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Vytauto Kurpuveso (pranešėjas), Ingos Lipnickienės (Komisijos posėdžio pirmininkė) ir Ingos Morkvėnienės, sekretoriaujant Ramūnei Misevičiūtei, dalyvaujant pareiškėjui (duomenys neskelbtini),

Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo (duomenys neskelbtini) skundą atsakovui Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos dėl rašto panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Pareiškėjas (duomenys neskelbtini) (toliau – ir pareiškėjas) skundu, kurį patikslino, atsakovui Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – ir atsakovas, Inspekcija) Komisijos prašo: 1. Panaikinti atsakovo 2026 m. vasario 4 d. raštą Nr. RAP-146 „Dėl informacijos pateikimo“ (toliau – ir Raštas); 2. Įpareigoti atsakovą iš naujo išnagrinėti pareiškėjo kreipimąsi, į kurį buvo atsakyta Raštu, ir pateikti išsamų atsakymą į jame keltus klausimus.

Pareiškėjas paaiškino, kad nesutinka su Raštu, nes jis yra neišsamus, pakartotinai prašo pateikti sąskaitą faktūrą už kavinės (duomenys neskelbtini) suteiktas paslaugas bei atsakyti, ar pateiktas dokumentas atitinka nustatytus standartus (parašo reikalavimai) (b. l. 11).

Pareiškėjas Komisijos posėdžio metu palaikė skundo argumentus ir prašė skundą tenkinti. Pagal avanso sutartį paimti pinigai turėjo būti tinkamai apskaityti (išduodant mokėtojai sąskaitą faktūra arba kvitą) ir sumokėti mokesčiai. Mokėtojai nei sąskaita faktūra, nei kvitas pateikti nebuvo, o nepasirašyta avanso sutartis nėra tinkamas apskaitos dokumentas, Inspekcija turėjo tai įvertinti.

Inspekcija atsiliepime į pareiškėjo skundą prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Inspekcija paaiškino, kad 2026 m. sausio 27 d. gautas (reg. Nr. GAP-133) pareiškėjo pranešimas (toliau – ir Pranešimas), kuriuo jis informavo apie kavinės (duomenys neskelbtini) galimai vykdomus mokesčių teisės aktų pažeidimus; prie Pranešimo pridėta kavinės (duomenys neskelbtini) avanso mokėjimo sutartis, kurioje nurodyta, kad klientė (Komisijos pastaba: nurodytas vardas, pavardė) sumokėjo 100 Eur avansą už šventės rezervaciją kavinėje (duomenys neskelbtini), nurodyta šventės data 2026 m. sausio 17 d., pasirašymo data 2026 m. sausio 13 d., kliento parašas, kavinės atstovo parašo nėra. Pareiškėjas sutiko bendradarbiauti ir dalyvauti tolimesniuose pranešimo tyrimo etapuose. Pagal pareiškėjo pateiktą informaciją identifikuota (duomenys neskelbtini) (toliau – ir Bendrovė), kuriai priklauso kavinė (duomenys neskelbtini). Inspekcija, pagal kompetenciją įvertinusi pareiškėjo pateiktą informaciją kartu su kita Inspekcijos duomenų bazėse apie Bendrovę turima informacija, priėmė sprendimą Bendrovės kontrolės veiksmų neinicijuoti, o pateiktą informaciją naudoti ateityje, vertinant Bendrovės rizikingumą ir/ar planuojant jos atžvilgiu kontrolės veiksmus. Pareiškėjas Raštu informuotas, kad jo pateikta informacija apie kavinę (duomenys

neskelbtini) galimus mokesčių teisės aktų pažeidimus įvertinta bei paaiškinta, kuo vadovaujantis pareiškėjui pateikti informacijos apie priimtus sprendimus Inspekcija neturi juridinio pagrindo.

Atsakydami į pareiškėjo skunde pateiktą prašymą pateikti išsamų atsakymą į Pranešime keliamus klausimus, atkreipia dėmesį, kad Pranešime pareiškėjas mokesčių administratoriui nebuvo pateikęs jokių klausimų, taip pat neprašė pateikti kavinės (duomenys neskelbtini) išrašytos sąskaitos faktūros už suteiktas paslaugas. Atsakydami į pareiškėjo prašymą įpareigoti Inspekciją iš naujo įvertinti 2026 m. sausio 27 d. Pranešimą, pažymi, kad Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 114 straipsnis suteikia diskrecinę teisę mokesčių administratoriui pačiam pasirinkti tikrintiną mokesčių mokėtoją, tikrinimo mastą, dalyką bei laiką. Todėl gavus informaciją iš trečiojo asmens, mokesčių administratorius, atlikdamas rizikos analizės veiksmus bei įvertinęs turimą bei surinktą informaciją, nusprendžia, ar tikslinga inicijuoti kontrolės veiksmus atitinkamo mokesčių mokėtojo atžvilgiu. MAĮ 38 straipsnio 1 dalyje nurodyta, jog informacija apie mokesčių mokėtoją, pateikta mokesčių administratoriui, turi būti laikoma paslapyje ir naudojama tik teisėtiems tikslams. Informacija (duomenys), kuri nėra laikoma paslapyje, nurodyta MAĮ 38 straipsnio 2 dalyje ir Paslapyje nelaikomos informacijos apie mokesčių mokėtoją paskleidimo tretiesiems asmenims taisyklėse, patvirtintose Inspekcijos viršininko 2004 m. liepos 29 d. įsakymu Nr. VA-147 „Dėl Paslapyje nelaikomos informacijos apie mokesčio mokėtoją paskleidimo tretiesiems asmenims taisyklių patvirtinimo“. MAĮ 38 straipsnio 2 dalies 5 punkte ir Taisyklių 4.6 papunktyje nustatyta, kad paslapyje nelaikoma apie mokesčių mokėtoją informacija, susijusi su mokesčių teisės aktų pažeidimais, kai mokesčių mokėtojo kaltė už mokesčių įstatymų pažeidimus įrodyta. MAĮ 39 straipsnio 1 dalies 4 punkte nustatyta, kad paslapyje laikoma informacija apie mokesčių mokėtoją gali būti pateikta teismams, teisėsaugos, kitoms valstybės įstaigoms bei institucijoms, kriminalinės žvalgybos subjektams ir kitiems asmenims įstatymų nustatytais atvejais, kai tai būtina jų funkcijoms atlikti. Taigi, MAĮ asmeniui, pranešančiam apie galimus mokesčių įstatymų pažeidimus, nesuteikia teisės gauti informaciją, kuri laikoma paslapyje.

Inspekcija dėl pareiškėjo prašymo pateikti išrašytą sąskaitą faktūrą paaiškina, kad mokesčių administratoriaus duodami įpareigojimai, susiję su asmenų pareigų įgyvendinimu, turi būti pagrįsti įstatymais. Pagal MAĮ 33 straipsnio 7 punktą, mokesčių administratorius, atlikdamas jam pavestas funkcijas, turi teisę duoti mokesčių mokėtojams privalomus vykdyti nurodymus, įskaitant nurodymus apskaitos tvarkymo klausimais. Tačiau, vadovaujantis MAĮ 32 straipsnio 6 punktu, mokesčių administratorius savo teisėmis gali naudotis tik tiek, kiek tai susiję su jam pavestų funkcijų vykdymu. Atsižvelgiant į tai, mokesčių administratorius gali duoti tik tokius nurodymus apskaitos tvarkymo klausimais, kurie yra būtini jo funkcijoms vykdyti. Todėl mokesčių administratorius šiuo atveju neturi teisinio pagrindo įpareigoti Bendrovę pateikti pareiškėjo prašomą sąskaitą faktūrą.

Inspekcija dėl pareiškėjo klausimo, susijusio su Rašto atitikimu nustatytiems standartams, nesant rašytinio parašo, pažymi, kad Raštas yra elektroninis dokumentas, pasirašytas elektroniniu parašu (detalūs duomenys pateikti rašto metaduomenų kortelėje). Vadovaujantis Lietuvos Respublikos elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų įstatymo 5 straipsnio 4 dalimi, juridinio asmens atstovo kvalifikuoto elektroninio parašo teisinė galia yra lygiavertė juridinio asmens atstovo rašytiniam parašui, patvirtintam juridinio asmens antspaudu, kai pareiga turėti antspaudą nustatyta juridinio asmens steigimo dokumentuose arba įstatymuose (b. l. 23–25, 31).

Inspekcija prašo bylą nagrinėti nedalyvaujant jos atstovui (b. l. 25).

Skundas atmestinas

Byloje nagrinėjamas ginčas dėl Rašto teisėtumo ir įpareigojimo Inspekciją atlikti veiksmus.

Remiantis bylos medžiaga, nustatyta, kad pareiškėjas 2026 m. sausio 27 d. užpildė Pranešimo apie galimus mokesčius pažeidimus formą (Inspekcijoje Pranešimas registruotas 2026 m. sausio 27 d., reg. Nr. GAP-133). Pareiškėjas Pranešime nurodė, be kita ko, informaciją apie galimą pažeidėją: kavinę (duomenys neskelbtini). Taip pat nurodė informaciją apie galimą pažeidimą: 2026 m. sausio 13 d. kavinėje (duomenys neskelbtini) užsakė staliuką, buvo išduota avanso sutartis (atseit apskaitos dokumentas, suderintas su Kauno mokesčių inspekcija) be parašų; 2026 m. sausio 16 d.

užsakymą atšaukė, nei maistas, nei gėrimai nebuvo užsakyti; pinigus grąžinti atsisakė, nes mokesčių inspekcija neleidžia. Pareiškėjas Pranešime pažymėjo, kad sutinka bendradarbiauti bei, esant poreikiui, pateikti pranešimą oficialiai ir dalyvauti tolimesniuose pranešimo tyrimo etapuose (b. l. 26). Prie Pranešimo pareiškėjas pridėjo avanso mokėjimo sutartį, pasirašytą kliento (fizinio asmens), kavinės atstovo parašo nėra (b. l. 27).

Inspekcija pareiškėjui į Pranešimą atsakė Raštu. Jame padėkojo už pateiktą informaciją apie kavinėje (duomenys neskelbtini) galimai vykdomus mokesčių teisės aktų pažeidimus. Nurodė, kad įvertino pareiškėjo pateiktą informaciją kartu su kita apie šį mokesčių mokėtoją turima informacija ir priėmė atitinkamus sprendimus dėl taikytinų poveikio priemonių (MAĮ 114 straipsnis). Apgailestauja, bet siekdami galimų teisės aktų pažeidimų nustatymo ir užkardymo efektyviausiu būdu, įstatymo nustatyta tvarka neturi teisės atskleisti informacijos apie priimtus sprendimus ir jų rezultatus (MAĮ 38 straipsnis) (b. l. 2–3, 29–30).

Pareiškėjas su Inspekcijos Raštu nesutinka ir prašo jį panaikinti.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – VAĮ) ir MAĮ.

Komisija, vertindama ginčijamo Rašto teisėtumą, pažymi, kad Inspekcija ginčo atveju veikė viešojo administravimo srityje, todėl jos veiklai taikytinos VAĮ nuostatos, kurios, be kita ko, nustato viešojo administravimo principus, garantuoja asmenų teisę apskųsti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje (VAĮ 1 straipsnio 1 dalis). VAĮ 1 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad šio įstatymo antrojo ir trečiojo skyrių (Komisijos pastaba: II skyrius „Viešojo administravimo pagrindai“, III skyrius „Administracinės procedūros ypatumai“) nuostatos viešojo administravimo subjektams, atliekantiems funkcijas pagal kituose įstatymuose, Europos Sąjungos teisės aktuose ar Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse nustatytą tvarką, taikomos tiek, kiek jų veiklos priimant administracinius sprendimus, teikiant administracines paslaugas, priimant ir nagrinėjat prašymus ar skundus nenustato kiti tokią veiklą reglamentuojantys įstatymai, Europos Sąjungos teisės aktai ar Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys. Nagrinėjamu atveju Inspekcija vadovaujasi MAĮ, kuris, be kita ko, nustato taisykles, kurių būtina laikytis vykdant mokesčių įstatymus, įtvirtina Lietuvos Respublikoje taikomų mokesčių sąrašą, nustato mokesčių administratoriaus funkcijas, teises ir pareigas, mokesčių mokėtojo teises ir pareigas (MAĮ 1 straipsnio 1 dalis).

Inspekcija yra valstybės institucija, atsakinga už MAĮ 13 straipsnyje įvardytų mokesčių, išskyrus muitus, administravimą (MAĮ 15 straipsnio 1 dalis).

Informacija apie mokesčių mokėtoją, pateikta mokesčių administratoriui, turi būti laikoma paslapyje ir naudojama tik teisėtiems tikslams (MAĮ 38 straipsnio 1 dalis). MAĮ 38 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kokia informacija paslapyje nelaikoma.

MAĮ 2 straipsnio 23 dalyje apibrėžiamas mokestinis patikrinimas – mokesčių administratoriaus atliekamas mokesčių mokėtojo patikrinimas siekiant kontroliuoti, kaip mokesčių mokėtojas vykdo mokesčių įstatymų reikalavimus mokesčių apskaičiavimo, deklaravimo, sumokėjimo, o įstatymų numatytais atvejais – ir kitose srityse. Mokesčių administratorius savarankiškai pasirenka tikrintinus mokesčių mokėtojus, nustato tikrinimo mastą ir laiką (MAĮ 114 straipsnis). Taigi, mokestinio patikrinimo atlikimas, jo masto ir laiko nustatymas yra priskirtinas išimtinai mokesčių administratoriaus kompetencijai.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT), aiškindamas MAĮ 114 straipsnio nuostatas, yra pažymėjęs, kad mokesčių administratorius, vadovaudamasis MAĮ 114 straipsniu, savarankiškai pasirenka tikrintinus mokesčių mokėtojus (LVAT 2010 m. kovo 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶ – 474/2010; kt.).

Nagrinėjamu atveju bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjas į Inspekciją kreipėsi su Pranešimu apie galimą mokestinį pažeidimą, nurodęs aplinkybes apie kavinėje (duomenys neskelbtini) užsakytą staliuką, išduotą avanso sutartį be parašo ir tai, kad kavinė pinigus grąžinti atsisakė. Inspekcija Raštu pareiškėją informavo, kad įvertino jo pateiktą informaciją kartu su kita turima

informacija ir priėmė atitinkamus sprendimus dėl taikytinų poveikio priemonių. Inspekcija Rašte (1 išnašoje) nurodė teisinį pagrindą – MAĮ 114 straipsnį.

Pareiškėjas skundu Komisijos prašo panaikinti ginčijamą Raštą, kaip neišsamų, ir įpareigoti Inspekciją iš naujo išnagrinėti kreipimąsi bei pateikti išsamų atsakymą į jame keltus klausimus. Įvertinus pareiškėjo Inspekcijai 2026 m. sausio 27 d. teikto Pranešimo turinį, matyti, kad juo pareiškėjas tik praneša Inspekcijai apie galimą pažeidimą dėl nepasirašytos avanso sutarties ir pinigų negražinimo, tačiau jokių klausimų ir prašymų jame nėra suformuluota. Esant šioms aplinkybėms, t. y. pareiškėjui Inspekcijai nepateikus konkrečių klausimų, nėra pagrindo teigti, kad buvo neatsakyta ar atsakyta neišsamiai. Inspekcija pareiškėjo Pranešimo duomenis įvertino, priimdama atitinkamus sprendimus pagal MAĮ 114 straipsnį, apie tai nurodyta Rašte. Komisijos vertinimu, pareiškėjas Inspekcijos Raštu buvo tinkamai ir pagal kreipimosi turinį informuotas apie jo Pranešimo nagrinėjimo rezultatus. Ginčijamas Raštas atitinka Pranešimo turinį.

VAĮ straipsnio 10 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kas turi būti nurodyta administraciniame sprendime; 6 dalyje nustatyta, kad administracinis sprendimas turi būti pasirašytas jį priėmusio pareigūno, valstybės tarnautojo, kito įstatymų nustatytą specialų statusą turinčio fizinio asmens arba viešojo administravimo subjekto vadovo, jo pavaduotojo ar įgalioto asmens; kai administracinis sprendimas priimamas naudojantis valstybės informacinėmis sistemomis, sprendimo pasirašymui prilyginamas patvirtinimas (autorizavimas) valstybės informacinėje sistemoje.

LVAT yra pažymėjęs, kad individualiame administraciniame akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (žr., pvz., LVAT 2011 m. birželio 27 d. išplėstinės teisėjų kolegijos sprendimą byloje Nr. A556-336/2011; 2014 m. kovo 25 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartį administracinėje byloje Nr. A756-997/2014, kt.).

Šiuo atveju Komisija vertina, kad ginčijamas Raštas atitinka esminius VAĮ keliamus esminius reikalavimus, jame pateikta informacija yra tiksli ir aiški. Raštas yra pagrįstas objektyviais duomenimis, kurie yra susieti su taikomomis konkrečiomis teisės aktų normomis (MAĮ 38 ir 114 straipsniai), galima suprasti jo motyvus. Rašte nurodyta jo apskundimo tvarka, jį priėmęs ir pasirašęs (elektroniniu parašu) tarnautojas – Atrankos ir paramos auditui departamento direktorius (duomenys neskelbtini) (informacija apie pasirašymą pateikiama Rašto metaduomenų lentelėje).

Pareiškėjas skunde taip pat prašo pateikti sąskaitą faktūrą už kavinės (duomenys neskelbtini) suteiktas paslaugas bei atsakyti, ar pateiktas dokumentas atitinka nustatytus standartus (parašo reikalavimai).

Komisija pažymi, kad pagal LVAT praktiką, administraciniame teisme (šiuo atveju Komisijoje) nagrinėjamos bylos dėl individualaus administracinio akto teisėtumo ribas apibrėžia ne tik pareiškėjo suformuluotas skundo dalykas, bet pirmiausiai procesas, kuris vyko viešojo administravimo institucijoje, kurios sprendimas, veiksmai ar neveikimas yra skundžiami administraciniam teismui, t. y. nagrinėjamos bylos ribas apibrėžia suinteresuoto asmens kreipimasis dėl tam tikro sprendimo priėmimo ir viešojo administravimo subjekto priimtas sprendimas ar atlikti veiksmai. Administracinis teismas (šiuo atveju Komisija) sprendžia dėl administracinių sprendimų ar veiksmų teisėtumo atsižvelgdamas į tai, koks prašymas buvo paduotas institucijai ir kokį sprendimą turėjo teisę priimti institucija nagrinėdama jai paduotą prašymą, ar priimtas sprendimas atitinka aukštesnės galios teisės aktus, ar šis sprendimas priimtas surinkus pakankamai faktinių duomenų, ar nagrinėjant klausimą nebuvo pažeistos procedūrinės taisyklės, o kartu ir besikreipiančio asmens teisės. Administracinis teismas (šiuo atveju Komisija) neturi kompetencijos išspręsti klausimą, kuris nebuvo išnagrinėtas institucijoje, arba priimti administracinį sprendimą, nes byloje yra tikrinamas tik viešojo administravimo subjekto sprendimo, veiksmų ar neveikimo teisėtumas, t. y. vykdoma viešojo administravimo subjekto kontrolė (žr., pvz., 2018 m. spalio 15 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-704-602/2018; kt.).

Bylos duomenimis, pareiškėjas kreipėsi į Inspekciją patvirtintos formos Pranešimu, jame

išdėstęs galimo mokestinio pažeidimo turinį, nurodė, kad avanso sutartis be parašų, tačiau jokių konkrečių reikalavimų nei dėl sąskaitos faktūros už kavinės (duomenys neskelbtini) suteiktas paslaugas pateikimo, nei prašymo atsakyti dėl dokumento atitikimo nustatytiems standartams (parašo reikalavimų) nebuvo reiškęs. Todėl spręsti, jog šiuo atveju Inspekcija turėjo pasisakyti pareiškėjo skunde Komisijai keliamais klausimais, nėra pagrindo.

Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, pareiškėjo skundas atmestinas kaip nepagrįstas visa apimtimi.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu ir 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

Pareiškėjo (duomenys neskelbtini) skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskūsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Inga Lipnickienė

Komisijos nariai

Vytautas Kurpuvesas

Inga Morkvėnienė